zijkant
de progressieve vrouwenbeweging

Overzicht campagnes Internationale mannendag

Inhoud

Internationale mannendag 2025 3
Mannen over seksueel grensoverschrijdend gedrag 3
Internationale mannendag 2024 4
Standbeeldenactie – Daddies do care 4
Ontbijtsessie – Vaders Weten Waarom 8
Internationale mannendag 2022 11
Internationale mannendag 2021 17
Rad van Fornuis 17
Kleutermeesters over de 'coolste' job 18
Internationale mannendag 2020 23
Internationale mannendag 2019 26
Gezocht: femanisten 26
Internationale mannendag 2018 31
Actie voor meer geboorteverlof 31
Internationale mannendag 2016 33
Internationale mannendag 2015 35
Opinie: een première voor Mannendag 35
Internationale mannendag 2014 38
Internationale mannendag 2013 40
Internationale mannendag 2012 42
Mannen zijn in nood! 42
Internationale mannendag 2011 45

Internationale mannendag 2025

Mannen over seksueel grensoverschrijdend gedrag

Woensdag 19 november is het internationale mannendag. De media berichtten dit jaar honderden keren over de manosfeer, de serie *Adolescence* en (seksueel) grensoverschrijdend gedrag. Iedereen is het erover eens: er moet iets veranderen.

Bij ZIJkant beginnen we met het luisteren naar jongens en mannen. De helft van de mannen in België ervaarde namelijk al eens seksueel grensoverschrijdend gedrag. ZIJkant trok de straat op om met mannen in gesprek te gaan over dit cijfer en hun veiligheidsgevoel.

Wat viel op?

De cijfers verbazen. Het idee dat vooral vrouwen slachtoffer worden leeft nog sterk. Ook al geven de mannen aan er wel over te praten met hun omgeving, blijft het een delicaat onderwerp dat soms wordt weggelachen.

Hoewel de mannen wel willen ingrijpen, benoemen ze dat het niet eenvoudig is om in te schatten of er sprake is van grensoverschrijdend gedrag. Deze beoordeling blijkt veel moeilijker wanneer een man het mikpunt is.

Bekijk de video's op onze Instagram:
https://www.instagram.com/p/DROrRgfIJXe/?img_index=1

Blijf je na het zien van deze video op je honger zitten? Wij ook.

Daarom onderzoekt ZIJkant de komende drie jaar de ervaringen van mannen met seksueel grensoverschrijdend gedrag, via het interactieve bordspel City Confessions.

Internationale mannendag 2024

Standbeeldenactie – Daddies do care

Mannelijke standbeelden eisen met een baby op de arm meer geboorteverlof

Op 19 november, Internationale Mannendag, zullen mannelijke standbeelden in Gent er anders uitzien: ze hebben een draagdoek om met een babypop erin. Dit is een actie van ZIJkant, ABVV Oost-Vlaanderen en Linx+ om te eisen dat vaders kunnen vaderen. Want mannen hebben het recht om te zorgen, maar stuiten in de praktijk op allerlei hindernissen, zoals een heel kort geboorteverlof, genderstereotypen tijdens zwangerschaps- en gezinsbegeleiding en hardnekkige vooroordelen wanneer ze beslissen om deeltijds te werken.

ZIJkant, ABVV Oost-Vlaanderen en Linx+ roepen beleidsmakers op om werk te maken van een wetgevend kader dat mannen de ruimte geeft om te vaderen. We pleiten onder andere voor de gelijkschakeling van geboorteverlof aan moederschapsrust, zodat vaders en meeouders evenveel recht hebben op tijd met hun pasgeboren kind.

Historische *daddies* als symbool voor het recht om te vaderen

“Terwijl vrouwenemancipatie is geëvolueerd, zijn de wetgeving en publieke opinie over vaderschap blijven hangen in de jaren ’70.”
– Anonieme vader*

Tijdens de ochtendspits van 19 november 2024 zullen vijf standbeelden in Gent een kleine transformatie ondergaan. **Historische figuren als François Laurent, de gebroeders Van Eyck en Lieven Bauwens hadden naast een indrukwekkende carrière ook een (uitgebreide) kroost, maar hun vaderschap bleef tot nu volledig onzichtbaar.**

“Anno 2024 is het vreemd dat vrouwen nog steeds in een zorgrol worden gedwongen, terwijl vaders deze rol net wordt ontzegd”, vindt Thomas Pieters van het ABVV Oost-Vlaanderen. “Zelfs met de recente verlenging van het geboorteverlof van tien naar twintig dagen hebben vaders en meeouders nog steeds 55 dagen minder tijd met hun pasgeborene dan moeders. **Een baby bestaat nochtans voor de helft uit genetisch materiaal van de vader en voor de helft van de moeder. Waarom heb ik dan niet het recht als vader om evenveel tijd te spenderen met m’n kind?**”

Clara Calis, voorzitter van de progressieve vrouwenbeweging ZIJkant, beaamt dit: “Wij vinden dat alle ouders evenveel recht hebben om tijd te spenderen met hun pasgeboren kind. **Daarom pleiten we voor een geboorteverlof dat even lang duurt als de moederschapsrust: vijftien weken, waarvan – net als bij moeders – tien weken verplicht moeten worden opgenomen.** Daardoor moeten vaders niet opboksen tegen de druk van een werkgever. Ook bij zelfstandigen zou het onderscheid tussen vrouwen en mannen opgeheven moeten worden.”

Daarnaast toont onderzoek van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen aan dat bijna één op de tien vaders of meeouders het geboorteverlof niet volledig opneemt. Een belangrijk argument hiervoor blijkt het loonverlies tijdens deze periode. “**Een vergoeding aan 100% van het inkomen tijdens het hele geboorteverlof kan dus de financiële drempel wegnemen**”, zegt Clara Calis. “Hier kan, naar analogie met het ouderschapsverlof, gewerkt worden met een Vlaamse aanmoedigingspremie.”

Vaders Weten Waarom

“Als papa word ik altijd als ondersteuner van mama gezien. De rol van vader op zich wordt nauwelijks erkend. Ik was een totale zombie, had weken niet geslapen en werd enkel als broodwinner beschouwd.”
– Anonieme vader*

Niet enkel in de wetgeving, maar ook in het ziekenhuis, de kraamzorg, bij opvoedingskwesties en in de kinderopvang worden vaders nog al te vaak als tweede ouder gezien. “Vaders worden gepercipieerd als Homer Simpson: een ouder die niet betrokken is bij de kinderen, van niets afweet en vooral veel klungelt”, vertelt een anonieme vader

tijdens een voorbereidende brainstormsessie. “Bij problemen stappen hulpverleners of professionals naar de mama, die zal alles wel oplossen.”

De vaders van nu weten echter meer over babyvoeding en kinderverdrietjes dan die in de tijd van de gebroeders Van Eyck. Hun betrokkenheid stimuleren is dus alleen maar fair, en bovendien beter voor de kinderen én voor de samenleving. Onderzoek van de Universiteit van Leeds toont aan dat als vaders positief geëngageerd zijn, kinderen betere resultaten halen in wiskunde, ze taalvaardiger zijn, emotioneel meer solide zijn, minder gedragsproblemen vertonen en betere sociale competenties hebben. “Betrokken ouderschap creëert ook een goede verstandhouding tussen partners, gendergelijkheid binnen het gezin en een gelijkwaardige verdeling van zorg- en huishoudelijke taken. Dit is essentieel voor het mentale welzijn van vaders en moeders, en dus ook voor dat van het kind”, vult Clara Calis aan.

“Hoog tijd dus om genderstereotypen in opleidingen van artsen, hulpverleners, verzorgers en onderwijzers te doorbreken”, oppert Thomas Pieters. “Zij kunnen mannen actief betrekken in alle aspecten van zorg en opvoeding.” **Om de daad bij het woord te voegen organiseert ZIJkant in samenwerking met Amal vzw en vzw De Sloep op 20 november de ontbijtsessie ‘Vaders Weten Waarom’ in de Herberg Macharius in Gent.** “Professionals die met ouders en gezinnen werken, zijn van harte welkom om meer te weten te komen over hoe ze hun dienstverlening kunnen afstemmen op de behoeften van vaders”, zegt Clara Calis.

Vaders op de werkvloer

“Vanuit het ABVV Oost-Vlaanderen vragen we ook aan werkgevers om het werkbeleid gezinsvriendelijk te maken”, zegt Thomas Pieters. “**Dat wil zeggen bouwen aan een cultuur waar er geen taboes zijn rond het opnemen van geboorte- en ouderschapsverlof, flexibele werkuren en een proactief hr-beleid om genderstereotypen te doorbreken rond de keuze voor deeltijds werk.**”

**Samen met Amal vzw hielden we voorbereidende brainstormsessies met vaders om de actie en het panelgesprek rond vaderschap vorm te geven.*

Beleidsaanbevelingen

- **Schakel het geboorteverlof gelijk aan de moederschapsrust.** Wij vinden dat vaders en meeouders evenveel recht hebben op tijd met hun pasgeboren kind als moeders. Geef hen ook vijftien weken verlof, waarvan – net als bij moeders – tien weken verplicht dienen opgenomen te worden, waardoor ze niet moeten opboksen tegen de druk van het werk/de werkgever. Ook bij zelfstandigen zou het onderscheid tussen vrouwen en mannen opgeheven moeten worden.

- **Vergoed geboorteverlof en moederschapsrust aan 100% van het loon.** Een belangrijk argument om het geboorteverlof niet op te nemen blijkt het loonverlies gedurende deze periode. Een vergoeding aan 100% van het inkomen tijdens het hele verlof kan de financiële drempel wegnemen. Hier kan, naar analogie met het ouderschapsverlof, gewerkt worden met een Vlaamse aanmoedigingspremie.
- **Evolueer naar een zorgsysteem op Scandinavische leest.** Sinds 2016 hebben Zweedse ouders recht op 480 dagen betaald verlof, waarvan drie maanden exclusief gereserveerd zijn voor de vader of meeouder en drie maanden voor de moeder. De rest van het verlof mag vrij verdeeld worden. Ouders krijgen van de overheid een ouderschapsuitkering afhankelijk van het inkomen. Deze wordt aangevuld door de werkgever tot 100%, afhankelijk van hoe lang iemand in dienst is. Ook werklozen en zelfstandigen krijgen een uitkering.
- **Doorbreek de genderstereotypen rond zorgen in de opleidingen** van artsen, hulpverleners, verzorgers en onderwijzers, en betrek mannen actief in alle aspecten van zorg en opvoeding.
- **Transformeer de gezondheidssector** om de betrokkenheid van vaders vanaf de prenatale periode tot de geboorte en kindertijd te verhogen en de betrokkenheid van mannen als verzorgers te bevorderen.
- **Creëer een gezinsvriendelijk werkbeleid**: doorbreek taboes op de werkvloer rond het opnemen van geboorte- en ouderschapsverlof, zorg voor flexibele werkuren en een proactief hr-beleid dat genderstereotypen rond de beslissing om deeltijds te werken doorprikt.
- **Verruim het aanbod van Kind & Gezin naar gezinsdynamieken waarbij vaders als volwaardige partners worden beschouwd.** Een goede verstandhouding tussen partners, gendergelijkheid binnen het gezin en een gelijkwaardige verdeling van zorg- en huistaken is essentieel voor het mentale welzijn van vaders en moeders, en dus ook voor dat van het kind.

'Daddies do care' is een sensibiliserende actie van ZIJkant in samenwerking met ABVV Oost-Vlaanderen en Linx+.

Ontbijtsessie – Vaders Weten Waarom

"Vrouwenemancipatie is ondertussen verder geëvolueerd. De wetgeving en publieke opinie rond vaderschap blijven hangen in de jaren '70."
– medewerker Amal vzw

Vaders hebben het recht om te zorgen, maar in de praktijk stuiten ze op allerlei hindernissen. Denk aan ongelijk vaderschapsverlof, een aanpak gebaseerd op genderstereotypen tijdens zwangerschaps- en gezinsbegeleiding, en een gebrek aan informatie over opvoedingsondersteuning. Ook in 2024 worden vaders vaak nog gezien als de 'tweede' ouder.

Voor vaders met een migratieachtergrond is de uitdaging zelfs nog groter. Zij proberen een balans te vinden tussen culturele verwachtingen, de zorg voor hun gezin en het bieden van stabiliteit. Dit terwijl ze tegen maatschappelijke vooroordelen vechten om zichzelf te bewijzen als zorgzame vaders.

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat vaders de ruimte krijgen om te zorgen? Moderator **Raf Njotea** praat tijdens de ontbijtsessie 'Vaders Weten Waarom' met experts **Mohammed Mansouri** (Odisee), **Khalid El Hatri** (Young Fenix) en **Oscar Gonzalez** (Agentschap Integratie en Inburgering). Ze bespreken de behoeften van vaders en de complexiteit van vaderschap, vooral binnen een migratiecontext. De sprekers reiken oplossingen aan voor professionals om een dienstverlening beter af te stemmen op vaders en roepen beleidsmakers op om een wetgevend kader te creëren dat vaders de ruimte geeft om hun rol als zorgende ouder te vervullen.

Moderatie en sprekers

Raf Njotea – moderator

Raf Njotea is freelance scenarist, presentator en opiniemaker. In de podcast ‘Ouder’ onderzoekt hij het in mysterie gehulde migratieverhaal van Francis, zijn Nigeriaanse vader.

Mohammed Mansouri

Mohammed Mansouri werkt als docent bij Odisee en voerde onderzoek naar verschillende opvoedingsmechanismen bij Marokkaanse gezinnen. Via z’n ondersteuning bij de website vaderen.be helpt hij vaders hun plek vinden binnen het gezin.

Khalid El Hatri

Khalid El Hatri is docent sociaal werk en de drijvende kracht achter de organisatie Young FENIX. Via het MENtors-project versterkt hij de vaderlijke rol binnen zorg.

Oscar Gonzalez

Oscar Gonzalez is docent maatschappelijke oriëntatie in regio Antwerpen. Hij specialiseert zich in thema's zoals gender, opvoeding en seksuele gezondheid.

Vaders Weten Waarom

Deze activiteit wordt georganiseerd door Amal, De Sloep en ZIJkant in het licht van internationale mannendag op 19 november en wordt ondersteund door de Stad Gent.

Internationale mannendag 2022

You've got the skills

In reclame of films zijn de traditionele rollenpatronen nog alomtegenwoordig. Mannen rijden met de auto, klussen of staan achter de barbecue. Koken, wassen en vooral de kinderen verzorgen blijft een vrouwenzaak. Deze **genderstereotypen** zijn niet onschuldig: ze geven mannen de boodschap dat ze geen huishouden kunnen beredderen, of toch niet zo goed as hun vrouw. Die krijgt dan weer de boodschap dat zij de eindverantwoordelijkheid draagt van een net huis en een georganiseerd gezinsleven, waardoor ze haar betaalde arbeid vaak op een lager pitje zet.

Deze ongelijke taakverdeling is één van de grootste oorzaken van de loonkloof. In België werkt maar liefst 42% van de vrouwen deeltijds, tegenover 12% van de mannen. Als belangrijkste reden voor hun deeltijds werk, verwijzen de meeste vrouwen naar de zorg voor kinderen of andere afhankelijke personen, een reden die slechts door 1 op de 10 deeltijds werkende mannen wordt gedeeld.

Hoog tijd dus om komaf te maken met het riedeltje dat vrouwen beter zouden zijn in de was en de plas, en mannen hun kinderen niet kunnen aankleden. **Kuisen is geen aangeboren talent, evenmin als vissen of barbecueën.**

Unequal Pay Day

Naar aanleiding van Unequal Pay Day 2022 ontwikkelden mortierbrigade en Czar een **campagnevideo** voor ZIJkant en PES Women. Unequal Pay Day viel dit jaar op 15 november: door de Europese loonkloof van 13% werken Europese vrouwen vanaf deze dag gratis in vergelijking met mannen. En dat heeft dus veel te maken met deze genderstereotype taakverdeling binnen het huishouden. De boodschap van de video (zie hierboven) is duidelijk: **Mannen, jullie hebben alles in huis om de loonkloof te dichten. Gebruik jullie skills!**

Langer geboorteverlof

Daarnaast richt ZIJkant zich ook tot beleidsmakers en vraagt ze een **gelijkschakeling van het geboorteverlof aan de moederschapsrust.** Een genderstereotype taakverdeling (en de loonkloof) ontstaat vooral vanaf het moment dat een koppel aan kinderen begint. Dat kan ook moeilijk anders, aangezien moeders maar liefst 15 weken bij hun baby kunnen blijven en vaders slechts 3 (binnenkort 4). Het korte geboorteverlof ontneemt vaders niet alleen de betrokkenheid bij een levensgebeurtenis, het zorgt er ook voor dat zij minder makkelijk een band met het kind opbouwen én dat de pas bevallen moeder de hoofdverantwoordelijkheid krijgt voor de baby. Die ongelijke verdeling van de zorgtaken blijkt later moeilijk om te keren

Volgens een recent rapport van de Wereldarbeidsorganisatie (ILO) zorgt een universeel recht op een langer, goedbetaald en verplicht vaderschapsverlof, gefinancierd via de sociale zekerheid en inclusief ontslagbescherming, voor een **hogere opname** van dit verlof, voor een **erkenning van de zorgverantwoordelijkheid van mannen** en voor de **promotie van een eerlijkere taakverdeling**.

Daarom pleit ZIJkant voor een geboorteverlof waarbij mannen net als vrouwen recht hebben op **vijftien weken** verlof, waarvan **tien weken verplicht** dienen opgenomen te worden. Zo is het voor hen ook makkelijker om te weerstaan aan sociale of professionele druk. Daarbij hoort eveneens een ontslagbescherming en dezelfde vergoedingsvoorwaarden. Dat er voldoende **draagvlak** bestaat voor een verlenging en een verplichting, blijkt uit de diepte-interviews die ZIJkant afnam bij vaders in het kader van het project 'Vaders weten waarom' (zie hieronder).

Vaders weten waarom

Copyright Kelly Sikkema – via Unsplash

Met de steun van Gelijke Kansen Vlaanderen lanceerde ZIJkant begin 2022 het project 'Vaders weten waarom', dat inzet op een **evenwaardige taakverdelin**g en **betrokken ouderschap**. We onderzoeken wat vaders nodig hebben om meer te zorgen.

Onderzoek van Ipsos en ZIJkant

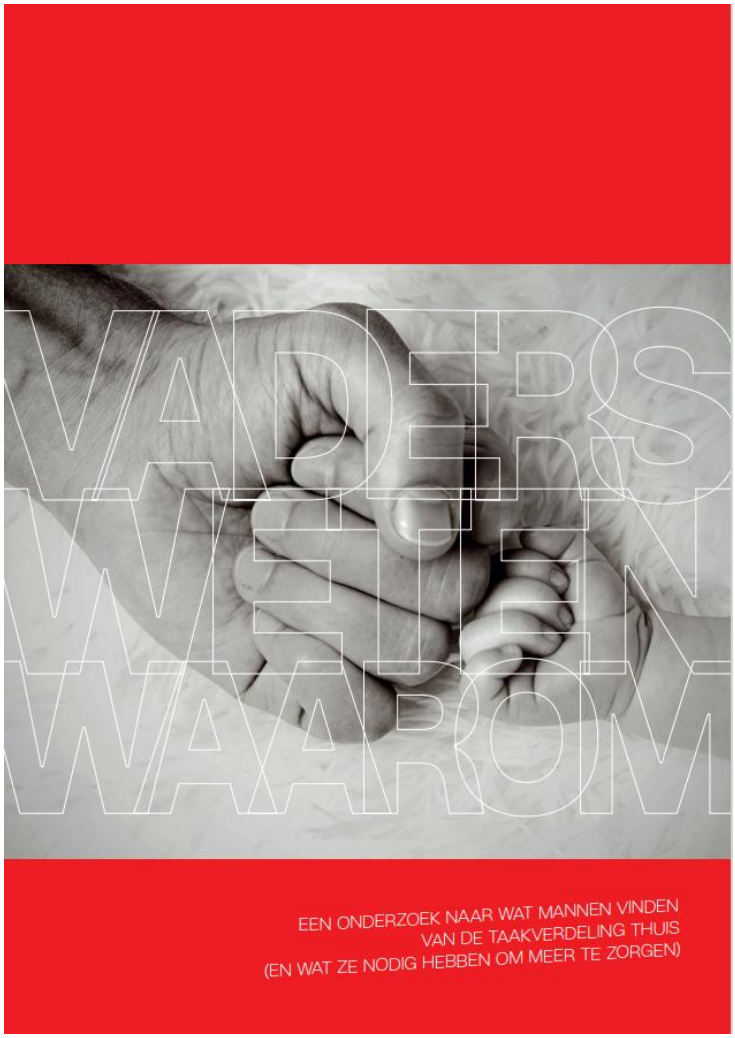

Waarom? De statistieken zijn duidelijk: bijna een halve eeuw nadat het traditionele kostwinnersmodel op de schop ging, blijft de **ongelijke verdeling van zorgtaken** een hardnekkig probleem. Nog steeds draaien vooral vrouwen op voor het huishouden en de zorg voor de kinderen, en wordt het succes van mannen afgemeten aan hun carrière. Dat blijkt ook uit de loon- en loopbaankloof tussen vrouwen en mannen, die slechts met mondjesmaat afneemt.

Cijfers zeggen veel, maar we weten nog niet precies **waaróm vaders niet evenveel zorg opnemen** als moeders. We hebben nochtans het gevoel dat veel vaders – en zeker de jongere generaties – betrokken willen zijn bij de opvoeding van hun kinderen. Waar liggen de obstakels? Wat hebben mannen nodig om dit wel te doen? Dat was het voorwerp van twee onderzoeken van ZIJkant.

Het eerste onderzoek, uitbesteed aan **onderzoeksbureau Ipsos**, tracht te achterhalen wat vaders tegenhoudt om meer te zorgen en wat hen hierbij kan helpen. Tegelijk werd ook gepeild naar de mogelijke positieve gevolgen van een evenwichtige taakverdeling. Het

onderzoek werd uitgesplitst in een kwalitatief en kwantitatief luik. Daarnaast peilde ZIJkant via **diepte-interviews** met vaders naar wat zij nodig hebben om te kunnen kiezen voor een actief en betrokken ouderschap.

Het volledige onderzoek van Ipsos, de diepte-interviews van ZIJkant, good practices uit het buitenland én onze beleidsaanbevelingen vind je in de publicatie 'Vaders weten waarom**'.**

Equal Pay Day over de taakverdeling

Campagnebeeld Equal Pay Day 2022

Ook onze Equal Pay Day-campagne van 2022 focuste zich op de ongelijke taakverdeling van zorgtaken. De loonkloof v/m is immers voor een groot deel terug te brengen tot een traditioneel rollenpatroon in het huishouden.

Vrouwen verdienen op jaarbasis nog steeds **23%** minder dan mannen, waardoor ze **83 dagen langer moeten werken** om aan hetzelfde loon te komen. Daarom viel Equal Pay Day, de dag voor gelijk loon v/m, dit jaar op **24 maart 2022**. Aan dit tempo moeten we nog **58 jaar** wachten op gelijk loon.

Toch verkleint de loonongelijkheid wel degelijk. Bij alleenstaanden zonder kinderen is de **loonkloof op basis van uurlonen zelfs negatief** (-7%), in het voordeel van vrouwen.[1] Keerpunt is de leeftijd tussen dertig en veertig jaar: vanaf dit moment stijgt

het loonverschil steil, om te eindigen in een pensioenravijn van 33%. Niet geheel toevallig ontstaat de loonkloof op het moment dat mensen kinderen krijgen.

Cijfers van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen tonen aan dat **vrouwen en mannen zonder kinderen per uur ongeveer evenveel verdienen**. Maar met **elk extra gezinslid vergroot de loonkloof**, van 1,5% (geen kinderen) naar 4,8% (1 kind) tot 5,7% en 6,3% bij respectievelijk 2 en minstens 3 kinderen.[2] Moeders zien hun inkomsten vooral dalen omdat zij hun betaalde arbeid terugschroeven. Volgens Europese cijfers **stijgt het aandeel deeltijds werkende vrouwen naarmate het aantal kinderen toeneemt**. In België werkt bijna de helft van de vrouwen deeltijds (42,5%), waarmee ons land op de zesde plaats staan van de EU-ranglijst inzake deeltijds werkende vrouwen.[3] Opvallend: mannen gaan net minder deeltijds werken als hun gezin uitbreidt. In België werkt slechts 11,8% van de mannen deeltijds.

Vrouwen lopen geen gelijke wedstrijd op de arbeidsmarkt, doordat ze vaker gebonden zijn aan kinderen. Met dat idee gingen communicatiebureau **mortierbrigade** en productiehuis **Czar** aan de slag voor de achttiende Equal Pay Day-campagne van ZIJkant. In de **campagnefilm** getuigen voormalige vrouwelijke sporters over hoe hun carrière veranderde door het moederschap. Ze doen hun uiterste best om te blijven presteren, maar evident is dat niet, met zo'n navelstreng.

Gelukkig blijken deze sportvrouwen volleerde multitaskers. Zo ruilde de wereldkampioene hamerslingeren de hamer dan maar voor haar (eigen) zoon, die ze aan zijn navelstreng door de lucht zwiert. De polsstokspringster bedacht een katrolsysteem waardoor haar zoon de navelstreng kan op- en afrollen. De synchroonzwemmers hebben dan weer meer werk om niet in de knoop te geraken.

De achterliggende boodschap is: mannen, stop dit gekkenwerk en **neem jullie verantwoordelijkheden** op. Want laten we wel wezen: de zorg voor kinderen kan door beide partners gebeuren.

Op Radio 1, Radio 2, Nostalgie Radio Contact en NRJ Vlaanderen hoorde je op Equal Pay Day hoe een vrouw afziet bij het dragen, baren en voeden… om dan uiteindelijk minder te verdienen dan een man. Herbeluister de spot hier.

Zowel uit het Ipsos-onderzoek als uit de eigen diepte-interviews blijkt dat vaders zelf vragende partij zijn voor een **uitbreiding én een verplichting van het geboorteverlof**. ZIJkant pleit daarom voor het **gelijktrekken van het geboorteverlof met de moederschapsrust**, zodat vaders recht hebben op vijftien weken verlof, waarvan tien weken verplicht dienen opgenomen te worden. Hierdoor staan vrouwen en mannen niet alleen op gelijke voet thuis, maar ook op het werk. Het werd meermaals bewezen reeds dat werkgevers meer geneigd zijn om bij een aanwerving of promotie voor een man te

kiezen, uit angst voor uitval door moederschap. Een vergoeding aan 100% van het loon tijdens het hele verlof neemt de financiële drempel weg.

Daarnaast blijft ZIJkant ijveren voor het invoeren van **een collectieve arbeidsduurvermindering.** Het grote aandeel deeltijds werk bij vrouwen wijst op een combinatieprobleem. Een dertigurenweek geeft zowel vrouwen als mannen de kans om een carrière uit te bouwen én tijd te maken voor zorgtaken.

TikTok-campagne

In het kader van 'Vaders weten waarom' lanceerde ZIJkant ook een sensibiliseringscampagne op TikTok en Instagram. Deze campagne richtte zich expliciet tot vaders met een migratie-achtergrond. Comedian en influencer Mohsin Abbas, zelf jonge vader, toonde aan de hand van grappige video's hoe hij de zorg voor zijn zoontje opneemt. De boodschap is duidelijk: **zorgen voor baby's is evengoed een mannenzaak**. Of, om het in zijn woorden te zeggen: teamwork makes the dream work.

Bekijk de video hier: Instagram

Internationale mannendag 2021

Rad van Fornuis

Om de genderkloof in de zorg voor de kinderen en het huishouden aan te tonen, trekt HIJkant op vrijdag 19 november naar Shopping Gent Zuid met een groot "Rad van Fornuis".

De progressieve vrouwenbeweging **ZIJkant** is de initiatiefnemer van de nu al zeventien Equal Pay Day-campagnes in België. **Equal Pay Day** is de dag tot wanneer vrouwen moeten werken om hun loonachterstand van het voorbije jaar dicht te rijden. Dit jaar viel die dag op 25 maart. Of het nu gaat over het glazen plafond, horizontale segregatie of de ongelijke taakverdeling thuis: de loonkloof is quasi volledig toe te schrijven aan genderstereotiepe ideeën over vrouwen en mannen. En hoewel daarbij wordt gefocust op het loonverlies dat vrouwen leiden, **trekken ook mannen vaak aan het kortste eind**.

De loonkloof dichten, ook goed voor mannen

Zo zijn er ongetwijfeld heel wat jongens en mannen die hun roeping zouden vinden als leerkracht, kinderverzorger of verpleegkundige. Ze zouden er bovendien – zeker gezien de personeelstekorten – met open armen ontvangen worden. Maar terwijl de overheid sterk inzet op het enthousiasmeren van meisjes voor STEM-richtingen, wordt de omgekeerde

beweging niet gemaakt: **jongens worden veel minder warmgemaakt voor een job in de zorg.**

Hetzelfde geldt voor de rolverdeling thuis: we leven niet meer in de jaren vijftig. **Heel wat vaders willen wel betrokken zijn bij hun kinderen, maar moeten drie weken na de geboorte alweer aan het werk**. Vaak voltijds, want hun partner krijgt reeds een vervangingsinkomen. Het is dan ook niet zo vreemd dat het ook vaak de moeder is die na haar drie maanden moederschapsrust besluit om minder te gaan werken. De volle verantwoordelijkheid van de zorg ligt van bij het begin op haar schouders. Het wordt dan moeilijk om hier nadien meer evenwicht in te brengen. Bovendien zijn sommige werkgevers nog steeds niet zo happig op vaders die ouderschapsverlof willen opnemen.

In januari van dit jaar was 3% van de Vlaamse kleuteronderwijzers een man. Het lager onderwijs telde 18% mannen. Mannelijke verzorgers in kinderdagverblijven zijn een absolute rariteit (4%), van een 'onthaalvader' heeft tot dusver niemand gehoord. En wie thuis of in het ziekenhuis hulp of (niet-medische) verzorging nodig heeft, krijgt dat in negen op de tien gevallen van een vrouw.

Ook aan het thuisfront is het niet anders. Reeds voor de coronacrisis besteedden vrouwen per week acht uur meer aan het huishouden en anderhalf uur meer aan kinderen. Bijna de helft van de Belgische vrouwen werkt dan ook deeltijds. Mannen gaan net méér werken als er kinderen komen. Die genderstereotiepe rollenpatronen werden door de COVID-pandemie nog eens extra aangevezen. Uit het nieuwste VUB-tijdsbestedingsonderzoek blijkt dat mannen amper zes minuten per dag méér hielpen in huis tijdens de lockdown, ook al waren ze vier uur meer thuis. Quasi uitsluitend vrouwen (71%) maakten gebruik van het corona-ouderschapsverlof.

Actie: "Rad van Fornuis"

Om **mensen bewust te maken van de vaak nog zeer genderstereotiepe taakverdeling**, en de nadelen daarvan voor vrouwen én mannen trekt **HIJkant** op vrijdag 19 november met een "Rad van Fornuis" naar Shopping Gent Zuid. Door te draaien aan het rad komen voorbijgangers uit bij allerlei taken, van de kinderen in bed stoppen tot de doktersbezoeken regelen, de lakens verversen en de vuilzakken buitenzetten. De logische vraag die daarop volgt: wie doet dit bij jou thuis? En: zou je dit graag anders zien?

Draai aan de digitale versie van ons Rad van Fornuis en vergelijk je score.

Kleutermeesters over de 'coolste' job

Vroeger heette het de papschool en waren mannen er niet welkom. De eerste kleuteronderwijzer die met pensioen ging – de eerste lichting afgestudeerden uit 1982 – was dan ook een nieuwsfeit. Vandaag staan er nog altijd vooral vrouwen in het kleuteronderwijs: amper 3% is een meester. De opleidingsstatistieken tonen bovendien

ook voor de komende jaren geen beter genderevenwicht. Wat moet er gebeuren opdat meer jongens voor het kleuteronderwijs kiezen? Met ZIJkant zetten we graag enkele van de schaarse kleutermeesters in de schijnwerpers.

Meester Gerd: “We zingen goeiemorgen op hiphop”

Foto: Sigrid Spinnox

Gerd Maerten is meester by day in De Kleine Stad in Antwerpen en dj by night. Voor hem zorgde de film ‘Kindergarten-cop’ voor het kantelpunt. Net als zijn held Arnold Schwarzenegger vult de getatoeëerde en gepiercete leraar zijn job op een heel eigen manier in.

“Ik heb eerst mechanica gestudeerd, omdat mijn broer ook op die school zat. Ik wist eigenlijk niet beter. Maar toen ik in het zesde middelbaar een stage deed in de fabriek, kwam de reality check: ik besefte dat ik helemaal geen zin had om de rest van mijn leven achter een machine te staan. Dan liever met kinderen werken, zoals ik in de zomer al deed als monitor op de speelpleinen. Ik wilde lesgeven maar een hele dag voor de klas staan en een hoop leerstof en boeken doorploegen, was dan weer niets voor mij. Zo heb ik uiteindelijk voor kleuteronderwijzer gekozen.”

Vooroordelen

“Tijdens mijn opleiding waren we met vier jongens tussen honderd meisjes, uiteindelijk zijn we geëindigd met twee. Er zijn veel vooroordelen verbonden aan de job. ‘Je gaat kakbroeken verversen en een hele dag snottebellen moeten afvegen’, zo reageerden zelfs mijn leerkrachten mechanica schamper. Maar kleuteronderwijzer zijn is zo veel meer dan

dat: deze jaren zijn zó belangrijk voor kinderen, spelenderwijs leren ze enorm veel, je ziet ze groeien. Velen vinden het een vrouwenjob, en het is al eens gebeurd dat ouders twijfelachtig reageerden omdat ze dachten dat een man dat niet zou kunnen, te afstandelijk zou zijn en misschien niet genoeg zou zorgen. Maar ik ben een echte knuffelmeester, bij ons in de klas is het één en al liefde."

Eigen stempel

"Natuurlijk doe ik de dingen op mijn manier, en dat is net het leukste aan de job als kleuteronderwijzer: ik kan mijn creativiteit kwijt en druk mijn stempel. Als dj hecht ik dan ook veel belang aan muziek. We zingen geen klassieke 'goeiemorgen', maar starten de dag met een hiphoplied. Het weer bespreken we met een reggaenummer en de dagen van de week oefenen we op R&B-beats. Met de kinderen maak ik coole video's waarin ze rappen en dansen, die we doorsturen naar de ouders. Zij krijgen wekelijks een hele nieuwsbrief met wat we allemaal hebben gedaan en de nodige foto's erbij. Zo blijven ze betrokken, en ze appreciëren het om op de hoogte te blijven van onze avonturen."

Maatjes

"Kleuteronderwijzer zijn is echt een coole job. Je krijgt zo ongelooflijk veel terug van de kinderen, het zijn echt mijn maatjes. Sommigen volgen me ook al jaren; zo komen ze als jongeren in het zesde middelbaar soms nog eens bij me op bezoek en halen we samen fijne herinneringen op. En er zijn kleuters die ik jaren later zelf terugzie ik op mijn dansvloer als ik sta te draaien. Je hebt een connectie met hen voor het leven."

Heerlijke job

"Ik vind het zeker belangrijk om een oproep te doen voor meer mannen in het onderwijs en al zeker in het kleuteronderwijs. Daardoor dat ik mijn job ook zoveel mogelijk promoot en de 'fun' ervan toon op mijn Facebook- en Instagrampagina. Ik vrees dat nog steeds veel mensen een verkeerd beeld hebben van de job of niet goed weten wat we juist doen. Maar het is heerlijk om kleuteronderwijzer te zijn, en het is verdorie 2021, dus waar zijn al die nieuwe mannen?"

Meester Jan: "Onderwijs is nu op maat van meisjes gemaakt"

Foto: Marco Mertens

Jan Ruyters, de 'Vlindermeester', geeft les op de Antwerpse Luchtbal aan kinderen van 2,5 tot 12 jaar. Zijn droom was eigenlijk om acteur te worden, maar uiteindelijk bleek de kleuterklas een leuker publiek.

"Toen ik stage deed als kleuteronderwijzer keken zowel de leerkrachten als de kinderen hun ogen uit: een jongen voor de klas, dat was in die tijd 'du jamais vu'. De rode loper werd voor mij uitgerold, zo welkom voelde ik mij als jonge man. Mijn eerste job was in een Brusselse kleuterschool samen met drie andere mannen, een unicum."

Leukste publiek

"Nochtans was mijn eerste keuze om acteur te worden, al bleek die opleiding moeilijker dan verwacht. Ik deed toch audities voor theaterproducties en werd zelfs toegelaten, maar

om de één of andere reden bleek de klas een leuker publiek: via het theater ben ik uiteindelijk opnieuw in het onderwijs beland én gebleven."

Eigen ding

"Voor mij was het wel heel belangrijk om mijn eigen ding te kunnen doen. Dat was niet makkelijk: ik kwam terecht in een vrouwenwereld en had het gevoel dat ik hun regels moest volgen. Ondertussen gaat het lesgeven vanzelf, ik heb dan ook al heel wat jaren expertise op de teller: ik gaf tien jaar turn- en zwemles en ik stond nog eens tien jaar in een eerste kleuterklasje."

Vlindermeester

"Nu ben ik nu een allround leraar zonder vaste klassen. Via het leerkrachtenplatform van de Stad Antwerpen ben ik multi-inzetbaar en spring ik bij waar nodig, vlindermeester noemen we dat. Die job wordt meestal aan jonge leerkrachten gegeven, maar eigenlijk heb je daar best wat ervaring en ruggengraat voor nodig. Die flexibiliteit vind ik net goed, ik was daar ook echt aan toe."

Iedereen welkom

"Het theater is intussen vervangen door sport: ik heb het gay waterpoloteam opgericht, het eerste in België. Het is een inclusief team waar iedereen welkom is. Die inclusiviteit zou er ook in het onderwijs moeten zijn. Mensen dat de kleuterklas het verlengde is van de crèche, en dat voor kinderen zorgen een vrouwenzaak is. Zelfs toen er vroeger alleen mannen voor de klas stonden, trof je bij de kleuters enkel vrouwen aan. Tot ze trouwden, dan moesten ze thuisblijven. Dat vrouwelijke kantje zorgt ervoor dat veel mannen de stap naar die opleidingen niet zetten."

Rolmodellen

"Nochtans zijn diverse rolmodellen voor de klas zo belangrijk. Een genderevenwicht komt ook de kwaliteit van het onderwijs ten goede. Vandaag is het curriculum voor kinderen te veel door vrouwen gemaakt. Daarom scoren meisjes ook beter dan jongens."

"In de verpleging is het wel gelukt om meer mannen aan te trekken, waarom lukt dit dan niet in het onderwijs? Er is nood aan een grote campagne en een echt onderwijspact met concrete doelstellingen om tot meer diversiteit en genderevenwicht te komen. Ik krijg als man alvast alleen maar positieve reacties op mijn job."

Internationale mannendag 2020

Foto: Frieke Janssen

Op 19 november wordt zij-kant voor één dag hij-kant. We vieren onze mannelijke bondgenoten en laten ons licht schijnen op ongelijkheden waarmee mannen vandaag geconfronteerd worden. Wij vinden immers dat gelijke kansen tussen vrouwen en mannen in twee richtingen werken en mannen ook feminist kunnen zijn, of beter: femAnist.

De foto hierboven is het beeld van onze Unequal Pay Day-campagne. Anno 2020 gaapt er nog steeds een loonkloof van 24% tussen vrouwen en mannen, waardoor vrouwen de laatste maanden van het jaar gratis werken in vergelijking met mannen. Die kloof speelt natuurlijk in het nadeel van vrouwen, maar ook **mannen betalen een hoge prijs**. De traditionele rolpatronen, die voor een groot stuk aan de basis liggen van de loonongelijkheid, zijn immers ook voor hen geen cadeau.

Best veel mannen willen meer thuis zijn en voor de kinderen zorgen, maar toch wordt nog steeds van hen **verwacht dat ze branden van ambitie**. Een vergadering om 17 uur verlaten om de kinderen te gaan halen in de opvang? Verlof opnemen omdat de kleinste koorts heeft? Een promotie laten schieten omdat er te veel wordt ingeboet aan gezinstijd? Menig werkgever zal eens de wenkbrauwen fronsen als zijn mannelijke werknemer met deze argumenten afkomt. Van vrouwen worden deze argumenten juist wél verwacht. Onderzoek toont aan dat werkgevers daarom ook nog steeds peilen naar de kinderwens van jonge vrouwen, of een promotie liever aan een man geven. Zo hebben mannen 23% meer kans op een positieve reactie op een sollicitatie die een promotie in functieniveau inhoudt, en zelfs 50% meer kans om uitgenodigd te worden voor een gesprek.

Dat vertaalt zich dan ook in de cijfers: in 2017 werkte bijna de helft (44%) van alle vrouwelijke loontrekkenden deeltijds, tegenover slechts 11% van de mannen. Nieuw onderzoek van de KU Leuven bevestigt **de impact van kinderen** op de carrière van vrouwen: zeven op de tien koppels gaan bij de komst van hun eerste kind op zoek naar een nieuwe manier om werk en gezin te combineren. Maar terwijl mannen eerder gebruik maken van flexibele werkuren, gaan vrouwen minder werken: 29% van de moeders kiest voor deeltijds werk, tegenover 7% van de vaders. Volgens Europese cijfers stijgt dat aandeel deeltijds werkende vrouwen bovendien naarmate het aantal kinderen toeneemt, maar bij mannen werd de omgekeerde beweging vastgesteld: die gaan net **méér werken zodra ze kinderen krijgen**. De vraag is of ze dat zelf willen, of dat dit het gevolg is van het feit dat hun vrouw minder verdient en zij zich dus opwerpen als kostwinner. Toch lijkt het eerlijker om te kiezen voor twee viervijfde-jobs binnen één gezin in plaats van één voltijds job voor de man en één halftijds werkende vrouwelijke partner.

Ook maken veel meer vrouwen dan mannen (65% tov 35%) gebruik van de thematische verloven zoals ouderschapsverlof, of loopbaanonderbreking/tijdskrediet, alhoewel deze systemen voor alle werknemers toegankelijk zijn. Uit onderzoek blijkt dat veel mannen hiervan geen gebruik maken omdat ouderschapsverlof opnemen niet tot de werkcultuur behoort.

<u>Onze wish list voor mannendag:</u>

- Uitgerekend vandaag kondigt de federale regering aan dat kersverse vaders vanaf 1 januari 2021 recht hebben op **vijftien dagen geboorteverlof** (in plaats van tien nu). Vanaf 2023 wordt dat aantal opgetrokken naar twintig dagen. Een grote stap vooruit dus. Wel blijven vaders in deze periode loonverlies lijden. Uit onderzoek blijkt dat dit financiële aspect voor mannen een van de grootste drempels vormt om dit verlof niet (volledig) op te nemen. Daarom pleiten wij voor een **vergoeding voor vaders én meemoeders aan 100% van hun loon tijdens het hele geboorteverlof**. Een (deels) verplicht verlof, naar analogie met de verplichte

weken moederschapsrust, maakt het voor vaders en meemoeders bovendien makkelijker om te weerstaan aan de druk van de werkgever.

- Ook vragen we om te werken aan de **beeldvorming rond ouderschapsverlof bij vaders**. De tijd dat vader de enige kostwinner was en de klok rond werkte om zijn gezin te onderhouden, is voorbij. Vrouwen werken ook, mannen willen ook hun kinderen zien. Nochtans lijken sommige werkgevers nog steeds het traditionele kostwinnersmodel aan te hangen.
- Tot slot ook nog dit: het grote aandeel deeltijds werk bij vrouwen wijst op een combinatieprobleem. Een **collectieve arbeidsduurvermindering** (bv de dertigurenweek) geeft zowel vrouwen als mannen de kans om een carrière uit te bouwen én tijd te maken voor zorgtaken. Bovendien biedt deze regeling een oplossing voor het grote aantal deeltijdse werkaanbiedingen.

Happy men's day!

Internationale mannendag 2019

Gezocht: femanisten

Dat feminisme enkel en alleen een vrouwenzaak is, is al lang achterhaald. De geschiedenis toont aan dat mannen vaak betrokken waren bij de strijd voor vrouwenrechten. Denken we maar aan het abortusdebat en de strijd voor reproductieve rechten van vrouwen. Ook vandaag de dag is de actieve steun van mannen onontbeerlijk om gendergelijkheid te realiseren. Als het feminisme ongelijkheden vanuit een vrouwelijk perspectief bekijkt, zoekt het femanisme naar achterstellingsmechanismen die maken dat mannen gediscrimineerd worden. Want zij krijgen evengoed te maken met socio-culturele en economische beperkingen en met stereotype beeldvorming.

Dat bewijzen de vele verhalen in onze publicatie Gezocht: femanisten.

Op individueel niveau kunnen vrouwen en mannen veel doen om de genderbalans meer in evenwicht te krijgen. Gelijkere verdeling van huishoudelijke taken, van omgaan met keuken en kroost, van samen werken voor een volwaardige job voor beiden. Ook het beleid kan ertoe bijdragen dat de ongelijkheden in beide richtingen worden aangepakt en verholpen.

Op het niveau van onderwijs

Meisjes en jongens mogen dan al samen in het lager onderwijs zitten, ze worden nog niet op dezelfde manier behandeld. Internationale observatieonderzoeken leggen een aantal verschillen in de aanpak van jongens en meisjes bloot. Zo krijgen jongens doorgaans meer denkvragen, meisjes meer herhalings- of feitvragen. Van meisjes wordt verwacht dat ze ijverig, zorgzaam en sociaal zijn. Jongens worden geprezen voor hun intellectuele capaciteiten, zin voor initiatief, zelfstandigheid en leidinggevende kwaliteiten. Dieperliggende en vaak onbewuste verwachtingspatronen creëren dus een stereotiep kader waarin kinderen groot worden. Die rollenpatronen vinden we ook nog altijd terug in het lesmateriaal, dat vaak achterhaalde genderstereotypen toont.

Vanaf het secundair onderwijs zien we dat jongens en meisjes andere onderwijsvormen kiezen. In het algemeen secundair en het kunstonderwijs onderwijs zijn meisjes oververtegenwoordigd. In het technisch en beroepsonderwijs maken jongens de meerderheid uit. Die gendersegregatie vertaalt zich ook in de studiedomeinen: de populariteit van de STEM-richtingen bij meisjes groeit gestaag, maar toch blijven de technische klassen vooral jongens tellen, terwijl de talen- en de zorgklassen bijna uitsluitend door meisjes worden bevolkt. Die tendens zet zich ook verder bij de hogere studies.

Onze voorstellen:

- Het onderwijs moet meer aandacht hebben voor genderbewust lesgeven, o.a. door de genderdimensie expliciet mee te nemen in de lerarenopleidingen. Op deze manier worden leerkrachten in opleiding zich bewust van het bestaan van de huidige stereotypering en de negatieve, beperkende gevolgen hiervan voor jongens, meisjes, vrouwen en mannen. De erkenning van stereotypen en rigide gendernormen is een eerste voorwaarde om deze te kunnen doorbreken.
- Leerlingen moeten meer worden aangespoord om roldoorbrekende studiekeuzes te maken. Dit kan o.a. via de ruimere invoering van en aandacht voor 'girls and boys days' in uitgesproken mannen- of vrouwensectoren, zodat jongens meer kunnen kennismaken met zorgberoepen, en meisjes met meer technische of wetenschappelijke richtingen. Ook aan de beeldvorming moet gewerkt worden. Jongens in de rol van verpleger of vroedman moeten deel uitmaken van brochures over studiekeuzes. Info over de rol van de studiekeuze bij de loon- en loopbaankloof en tips om slim te kiezen publiceerde **zij-kant** al eerder in de brochure 'Je studie nu bepaalt mee je loon later'.
- Er moet meer aandacht zijn voor genderneutraal taalgebruik. Onderzoekers van de Universiteit Antwerpen en de Karel de Grote-Hogeschool riepen scholen op om brochures vrouwelijker te schrijven, zodat meer meisjes voor technische studierichtingen kiezen. Zij ontdekten dat vrouwen sneller solliciteren voor mannenberoepen als de vacatures vervrouwelijkt worden. Denk aan jobaanbiedingen als 'piloot/pilote' of 'loodgieter/loodgietster'. Als eerst de vrouwelijke vorm wordt gebruikt, is het effect nog sterker. De onderzoekers raden ook aan om naast eerder mannelijke adjectieven als 'analytisch' ook eerder vrouwelijke adjectieven als 'creatief' te gebruiken.
- Jongeren moeten kennis hebben van de verschillende invullingen van mannelijkheid. Bespreek welke eigenschappen leerlingen verbinden met 'mannelijkheid' en welke eigenschappen mannen helemaal niet horen te hebben. Bied een tegenwicht tegen de heersende traditionele beelden van mannelijkheid door jongens en meisjes te leren dat mannelijkheid verschillende invullingen heeft. Deze nieuwe invullingen bieden keuzevrijheid en zijn niet schadelijk voor anderen (mannen en vrouwen) of zichzelf. Diversiteit en intersectionaliteit zijn daarbij van groot belang. Mannen zijn geen eenduidige, homogene groep. Ze verschillen bijvoorbeeld wat leeftijd, seksuele voorkeur, etniciteit en religie betreft.

Op het niveau van werk en zorg

Bijna de helft van de vrouwen werkt deeltijds, meestal om gezin en werk te kunnen combineren. Slechts één op de tien mannen werkt niet voltijds, en dat is dan nog meestal om uit te bollen op het einde van de carrière. Ook zijn zij ondervertegenwoordigd in de

opname van tijdskrediet, loopbaanonderbreking en thematische verloven. Alle positieve evoluties ten spijt, blijven vrouwen dus de hoofdverantwoordelijke voor het opvoeden van de kinderen en het bestieren van het huishouden, wat zich vertaalt in een hardnekkige loon- en loopbaankloof

Onze voorstellen:

- Het beleid kan door middel van de integratie van incentives in een loopbaanactieplan de betere verdeling tussen werk en zorg aanmoedigen. Vrouwen moeten meer overtuigd worden van het belang van een volwaardige, voltijdse job. Mannen moeten aangezet worden om meer verantwoordelijkheid te nemen in hun zorgende rol.
- Het aanbod aan sociale voorzieningen moet verruimd worden. Er is nood aan meer kwaliteitsvolle en betaalbare crèches, met meer flexibele openingsuren. Ook voor schoolgaande kinderen moet er buiten de schooluren – maar daarom niet buiten de school – een soepel en ruim opvangaanbod beschikbaar zijn. Het vergemakkelijken van de toegang tot kwaliteitsvolle en betaalbare zorg voor hulpbehoevende personen en ouderen is essentieel als we mannen én vrouwen voltijds aan de slag willen.
- Het vaderschapsverlof moet worden aangepast, naar Scandinavisch model. Het kan niet dat vrouwen door (de mogelijkheid van) het krijgen van een kind benadeeld worden op de arbeidsmarkt. Ouderschap is een gedeelde verantwoordelijkheid. Een uitbreiding van het vaderschapsverlof, gekoppeld aan een verplichte opname ervan, garandeert een gelijkwaardigere positie van moeders en vaders op de arbeidsmarkt. Zo hebben kersverse ouders in Zweden samen recht op ongeveer zestien maanden betaald ouderschapsverlof. Daarvan zijn drie maanden exclusief gereserveerd voor de moeder en drie maanden voor de vader. Wie zijn/haar maanden niet opneemt, is deze kwijt. Verdelen de ouders deze periode gelijkwaardig, krijgen zij een fiscale bonus. Een langer vaderschapsverlof helpt eveneens om de zorgtaken tussen vrouwen en mannen van bij het begin eerlijker te verdelen, waardoor vaders ook later bereid zijn meer zorgtaken op zich te nemen. Bovendien laat een uitgebreid vaderschapsverlof mannen ook toe een hechtere band te krijgen met hun kind. Een win-winsituatie voor moeder, vader en maatschappij dus. Met deze maatregelen geeft de overheid de ondubbelzinnige boodschap dat ook mannen kunnen zorgen en dat hun zorg even belangrijk is
- Werk aan de beeldvorming rond ouderschapsverlof bij vaders. De tijd dat vader de enige kostwinner was en de klok rond werkte om zijn gezin te onderhouden, is voorbij. Vrouwen werken ook, mannen willen ook hun kinderen zien. Nochtans

lijken sommige werkgevers nog steeds het traditionele kostwinnersmodel aan te hangen.

- Activeer mannen om deeltijds werk beter te verdelen, stimuleer vrouwen voor voltijdse werkgelegenheid. Weinig vrouwen kiezen vrijwillig voor deeltijds werk. Bied daarom fulltime jobs aan en breid de deeltijdse uurroosters voor vrouwen uit. Twee viervijfde jobs binnen één gezin zijn te verkiezen boven één voltijds job voor de man en één halftijds werkende vrouwelijke partner.
- Beleid mag zich bij deze initiatieven niet alleen richten op heteroseksuele koppels. Het moet oog hebben voor diversiteit, want ook alleenstaande mannen, mannen met een migrantenachtergrond of homoseksuele gezinnen ervaren belemmeringen in de combinatie arbeid en zorg.
- Herbekijk de definitie van voltijds werk. Het grote aandeel deeltijds werk bij vrouwen duidt op een combinatieprobleem: een voltijdse betaalde job én een reeks onbetaalde zorgtaken thuis zorgen voor stress en tijdsgebrek, en spijtig genoeg betalen vooral vrouwen hiervoor een prijs. Bovendien staat het langdurig ziekteverzuim op een recordhoogte. De federale regering belooft werk te maken van ‘werkbaar werk’, maar het debat focust vooral op flexibiliteit, en niet op een herverdeling van de arbeidstijd. Wij vragen om een collectieve arbeidsduurvermindering in te voeren met behoud van loon en bijkomende aanwervingen. Dit systeem, waarbij de wekelijkse arbeidstijd lager is dan 38 uur, kunnen bedrijven momenteel vrijblijvend invoeren in de privésector en bij autonome overheidsbedrijven. De verplichte vermindering van arbeidstijd voor alle sectoren en alle categorieën werknemers garandeert een evenwichtige verdeling tussen werk en privéleven. Enkel als de maatregel voor iedereen geldt, hebben vrouwen evenveel kansen als mannen om een carrière uit te bouwen. Bovendien herverdeelt een kortere arbeidstijd het beschikbare werk, waardoor het ook een uitgelezen instrument wordt voor jobcreatie.
- Voer naast quota voor raden van bestuur ook quota in voor de directiecomités van federale en Vlaamse overheidsbedrijven en beursgenoteerde bedrijven. Quota zijn een effectieve manier om het glazen plafond te doorbreken en meer nog dan in de bestuursraden, zijn ze effectief voor directiecomités.
- Dwing op het federale niveau een correcte toepassing van de loonkloofwet van 22 april 2012 af. Onderzoek toont aan dat hier vooral op het niveau van de ondernemingen weinig gehoor aan wordt gegeven.

Op het niveau van gezondheid en welzijn

Uit een publicatie van het IGVM blijkt dat 10,5 procent van de mannen die aan een

onderzoek over geweld deelnamen, gedurende de afgelopen 12 maanden voor dat onderzoek minimum één daad van geweld hadden ondergaan. Deze feiten werden gepleegd door hun partner of ex-partner. Nog geen 10 procent van de mannelijke slachtoffers uit dat onderzoek deed aangifte bij de politie. Meer in het algemeen zijn mannen in de openbare ruimte vaker het slachtoffer van verbaal geweld en van slagen en klappen en worden ze ongeveer even vaak geconfronteerd met intimidaties. Mannelijke slachtoffers getuigen vaker van eenmalige gebeurtenissen met een onbekende dader, dus buiten de reguliere relatie.

In 2013 was meer dan 75% van de dodelijke verkeersslachtoffers een man. Bij de 18- tot 24-jarigen zijn mannen vier keer meer betrokken bij een ongeval dan vrouwen. 16% van de verkeersdoden in België zijn jongeren. Maar ook: driekwart van de bedrijfswagens gaat naar mannen.

Het aantal zelfmoorden bij mannen is drie keer zo hoog dan bij vrouwen. Blijkbaar is de drempel naar hulpverlening en therapie bij mannen hoger dan bij vrouwen.

In echtscheidingszaken worden vaders bij de toewijzing van de kinderen nog te vaak benadeeld door rechters.

Risicovol alcoholgebruik komt vaker voor bij mannen dan bij vrouwen. Mannen kampen ook meer met problemen door meer middelengebruik.

Op al deze niveaus is een genderaanpak nodig. Elke beleidsmaatregel moet een gendertoets krijgen in twee richtingen, zowel wat de impact op meisjes en vrouwen als de impact op jongens en mannen betreft. Vaak wordt bij een gendertoets alleen gekeken naar de impact bij vrouwen. Daar waar sprake is van genderstereotypering moet die worden aangepakt. Sensibilisatie, opleidingen bij politie, justitie en welzijn, mannelijke rolmodellen die openlijk praten over depressie, campagnes vanuit het middenveld specifiek gericht op mannen… kunnen zorgen voor meer genderevenwicht.

<u>Onze voorstellen:</u>

- Betrek mannen in de aanpak van geweld, want zij zijn een rolmodel. Mannen moeten het stilzwijgen over geweld doorbreken om geweld (tegen vrouwen en mannen) te voorkomen. Naast formele kanalen, kan je mannen hiervoor ook bereiken via informele kanalen, zoals sportclubs of buurtinitiatieven.
- Het fenomeen van mannelijk slachtofferschap is nog onderbelicht. Daarom is het belangrijk dat omgevingen worden gecreëerd die jongens en mannen toelaten om te praten over eigen ervaringen met seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel, fysiek en emotioneel geweld. Ook het geweld en de discriminatie waar niet-hetero mannen mee te kampen hebben, valt hieronder.

Internationale mannendag 2018

Actie voor meer geboorteverlof

In onze publicatie *Gezocht: femanisten* bleek duidelijk dat vaders meer willen zorgen voor hun kinderen, maar dat ze botsen op maatschappelijke obstakels. Het geboorteverlof bijvoorbeeld, is in België beperkt tot 10 dagen. Hart boven Hard en de Vrouwenraad vragen om het geboorteverlof voor de partner uit te breiden naar 20 dagen, zonder inkomensverlies, ook voor zelfstandigen. zij-kant is al lang pleitbezorger van een hervorming van het verlofsysteem rond geboorte en ouderschap, en stapt mee op met deze wandeling.

Op het programma: wandeling van een halfuurtje, muziek, hapjes, kleurrijke bordjes, straatkrijttekeningen én een duidelijke boodschap voor de minister van Sociale Zaken Maggie De Block en de minister van Werk Kris Peeters.

Waarom?
Werd je onlangs vader of meeouder? Dan wensen we je veel geluk en voldoende tijd om een band op te bouwen met je kind.

“De geboorte van Otto was voor mij ongetwijfeld de grootste verandering in mijn leven. Die eerste weken is alles verwondering. Ik wilde er geen ogenblik van missen. En toen kwam de ontnuchtering: tien dagen geboorteverlof is echt veel te weinig”.

Dat zei Thomas Vanderveken, pianist, radiomaker, tv-man ẹn jonge vader, in het Parademagazine van Hart boven Hard. Je kan als werknemer inderdaad amper tien dagen afwezig zijn op het werk, binnen de vier maanden na de geboorte. Enkel de eerste drie dagen wordt je loon verder betaald. De volgende zeven dagen krijg je een uitkering van het ziekenfonds. Ben je zelfstandige, dan krijg je niets. Niet bepaald een gulle regeling. We scoren onder het gemiddelde Europese geboorteverlof voor de partner. Dat bedraagt 12,5 dagen. Dat kan dus beter in ons land!

Een intensieve betrokkenheid van de partner in de periode na de geboorte heeft positieve effecten op de ontwikkeling van de baby, op het genderevenwicht in het gezin en op de gelijkheid van vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt. Een warme samenleving zorgt

ervoor dat ouders voldoende tijd krijgen om een nieuw evenwicht te vinden wanneer er een baby bijkomt in hun gezin.

Hart boven Hard en de Vrouwenraad vragen om het geboorteverlof voor de partner uit te breiden naar 20 dagen, zonder inkomensverlies, ook voor zelfstandigen. Dat is een eerste stap om de combinatie arbeid en gezin leefbaarder te maken.

Internationale mannendag 2016

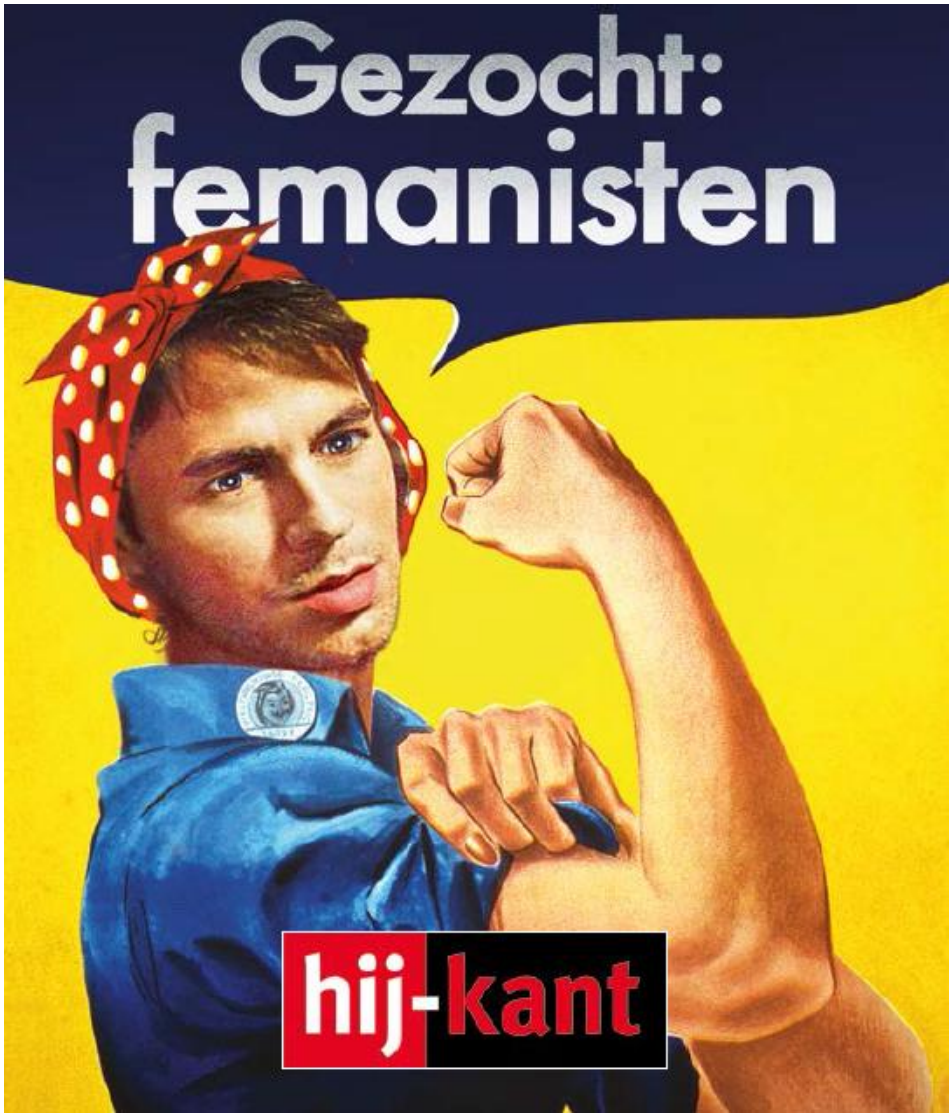

Op 19 november is het Internationale Mannendag, een dag die **zij-kant** enkele jaren geleden voor het eerst in de schijnwerpers zette. Op die dag dopen we onze vrouwenbeweging zij-kant voor één dag om naar '**HIJ-kant**'. Wij vinden immers dat gelijke kansen tussen vrouwen en mannen in twee richtingen werken en **mannen ook feminist kunnen zijn, of beter: femanist**. Dit jaar vieren we mannendag met een feestelijk event op vrijdag 18 november en een nieuwe publicatie: 'Gezocht: femanisten'.

Op 18 november is The Brewdog in Brussel de **place to be voor alle feministische mannen en vrouwen**. Op die dag organiseert mannenbeweging-voor-een-dag HIJ-kant een **Mannendag-event** met een optreden, een panelgesprek en de **presentatie van** de publicatie 'Gezocht: Femanisten', een overzicht van de hedendaagse literatuur over mannen en feminisme en een reeks interviews met bekende en minder bekende mannen en hun visie op het feminisme van vandaag.

Het opzet is er een open, sympathiek en participatief gebeuren van te maken, voor mannen én vrouwen, met een **pittig panelgesprek** met o.m. Frank Van Massenhove, Bart Eeckhout, Marc Reynebeau en Wim Slabbinck en een optreden van Pieter Embrechts en Stijn 'De Vlaamse Prince'. We sluiten af met een **happy network hour**,

Programma

- Welkom door **zij-kant** voorzitter Inga Verhaert en het '**hij-kant** trio'
- Presentatie van de publicatie 'Gezocht: femanisten'
- Panelgesprek 'Mannen en feminisme' (met o.m. Frank Van Massenhove, Bart Eeckhout, Marc Reynebeau en Wim Slabbinck)
- Optredens van Pieter Embrechts en Stijn 'de Vlaamse Prince' Vandeputte
- Happy network hour

Internationale mannendag 2015

Op 19 november vieren we Internationale Mannendag. Voor één dag dopen we de progressieve vrouwenbeweging zij-kant om tot hij-kant en zetten we de mannen in de schijnwerpers.

Opinie: een première voor Mannendag

Het is Internationale Mannendag vandaag. De Morgen meldde gisteren alvast dat “mannendag geen grap is, in het leven geroepen door lolbroeken om ongestoord een dag de macho uit te hangen”. Da’s bijzonder jammer, want wij lachen als eens graag. En we organiseerden sowieso al spontaan mannendagen op café om schaamteloos samen een pintje te drinken. Overigens zijn ook vrouwen daarbij altijd van harte welkom, wij delen onze dagen namelijk graag.

Het is opvallend dat het debat over gelijke rechten voor mannen en vrouwen altijd wordt gevoerd met een beklijvend sérieux. Waarom wordt er rond dit thema zo weinig gerelativeerd door genderexperts en psychologen? Nochtans kan humor er net voor zorgen dat moeilijke thema’s makkelijker voorwerp van gesprek zijn aan de koffiemachine, aan tafel en – het lijkt een constante – aan de toog. De vrouwenorganisatie Zij-Kant toonde al dat die aanpak werkt: een paar jaren geleden kwamen zij in het kader van Equal Pay Day op de proppen met het schitterend parodiërend filmpje ‘Satisfaction’. Daarop smachtende

oudere dames die bouwvakkerstoeren uithalen en bonkend strijden voor gelijk loon voor hetzelfde werk.

Ons 'mannenverhaal' kan namelijk wel wat aandacht gebruiken. Want een aantal dingen blijken voor mannen nog altijd moeilijk bespreekbaar. Zo kijken mensen nog altijd op als een man vertelt dat hij minder verdient dan zijn vrouw. Deeltijds werken blijkt nog altijd een lastige kwestie voor mannen om aan te kaarten bij hun baas/bazin. En ook ouderschapsverlof is voor mannen geen evidentie, want er zijn nog altijd 3 maal meer vrouwen die dat opnemen dan mannen. Nochtans bleek recent nog uit een diepgravende enquête onder onze toogmakkers dat heel wat mannen ook wel wat zien in een periode minder werken om quality time met de kinderen uit te trekken.

Natuurlijk kan je niet alle thema's die mannen én vrouwen beroeren in een grappig filmpje gieten. Bij de behandeling van seksuele en relationele problemen of zaken als huiselijk geweld en depressies wordt dat dan al snel plat en werkt het contraproductief. En uiteraard willen we het genderdebat niet herleiden tot een tooggesprek. Want er schort wel degelijk iets aan de verdeling van kansen tussen mannen en vrouwen – in beide richtingen - en dat mogen, kunnen en willen we niet onder de mat vegen.

Vandaag drinken wij een glas op onszelf en daarbij zijn alle vrouwen dus van harte welkom. Genderneutraal als we zijn laten we ons zelfs met plezier trakteren. En als er dan toch 1 man is waar we in het bijzonder op klinken dan is dat de nieuwbakken Canadese premier Justin Trudeau. Die stelde 2 weken gelden zijn nieuwe regeringskabinet voor met daarin evenveel vrouwen als mannen. Trudeau heeft van zijn ploeg een spiegel van de samenleving gemaakt. Toen men hem vroeg waarom hij dat zo belangrijk vond antwoordde hij droogweg "omdat het 2015 is". Daar kunnen we in België nog wat van leren. Overigens hebben we er ook geen probleem mee als het volgende kabinet voor de échte verandering zou worden voorgezeten door een vrouwelijke eerste minister: dat zou nog eens een echte Première zijn.

Bert Bauwelinck & Jeroen Janssen

Ons MANifest:

Mannen…

- werken te hard (ze zitten 6 uur per week langer op hun job dan vrouwen)
- zien hun kinderen weinig (vaderschapsverlof is beperkt tot 10 dagen, 7 op de 10 vaders nemen geen ouderschapsverlof op)
- lopen risico's op straat (ze zijn dubbel zo vaak slachtoffer van fysiek geweld buitenshuis)
- mogen nog te weinig zorgen (in de Vlaamse gezinszorg zijn ze met 3%, in de verpleegkunde met 14%)

- staan meer onder druk om te presteren (wat zich vertaalt in hogere zelfmoordcijfers, meer drank- en druggebruik en daden van geweld)
- sterven vroeger (vrouwen leven gemiddeld vijf jaar langer)
- staan altijd in de file (driekwart van de bedrijfswagens gaat naar een man)
- zijn slachtoffer van partnergeweld (1 op de 10 mannen gedurende het afgelopen jaar)
- besturen het land (it's a dirty job, but someone's gotta do it)
- …

En jij? Wat vind jij vandaag de dag nog de grootste mannendiscriminatie? Vertel het ons en vul het MANifest aan op onze Facebook-pagina of laat een reactie achter op deze site.

Als progressieve vrouwenbeweging geloven wij dat gelijke kansen v/m in alle richtingen gaan. Feminisme is immers niet enkel een vrouwenzaak, het is een gelijke-rechten-zaak. Ook mannen krijgen immers te maken met genderdiscriminaties. Zij zijn in het verleden vaak onze bondgenoot geweest, vandaag komen we op voor hen!

Internationale mannendag 2014

zij-kant geeft naar aanleiding van Internationale Mannendag het feminismevirus door. Omdat het niet alleen goed is voor vrouwen, maar ook voor mannen.

Vind je ook dat:

- meisjes en jongens beiden een goede opleiding verdienen?
- het werk van vrouwen evenveel waard is als dat van mannen?
- een vrouw ongehinderd op straat moet kunnen wandelen, ongeacht de lengte van haar rok?
- vaders net zo goed voor kinderen kunnen zorgen als moeders?

Ja? Je lijkt feminisme opgelopen te hebben. Geen paniek. Feminisme streeft naar de gelijkheid van vrouwen en mannen en is goedaardig. U wordt er zelfs als man beter van. Wat dacht u bijvoorbeeld van een beter evenwicht tussen uw job en uw privéleven? Of van zeer gemotiveerde collega's, omdat ze hetzelfde loon en dezelfde loopbaanmogelijkheden als jijzelf krijgen?

Andere symptomen kunnen zijn:

- een evenwichtige verdeling van taken in het huishouden;
- vrouwen in managementfuncties;
- vaders die hun kinderen aan de schoolpoort opwachten.

Op lange termijn kan feminisme leiden tot:

- een hogere levensverwachting bij mannen;
- minder zelfdodingen bij mannen;
- minder geweld tegen vrouwen en mannen;
- betere relaties tussen vaders en kinderen en tussen partners.

Feminisme is een epidemie die zich langzaam maar zeker over onze wereldbol verspreidt. Aanvankelijk ging het om enkele afzonderlijke gevallen, zoals het vrouwenstemrecht in Nieuw-Zeeland (1893) en Finland (1907). Het wordt al een tijdje in België gesignaleerd. De laatste decennia breekt het overal door.

Deze ontwikkelingen boezemen sommigen angst in, maar wetenschappers benadrukken dat ze volledig goedaardig zijn. Zij voeren verder onderzoek naar de oorzaken, de verspreiding en de gevolgen van dit fenomeen voor mannen.

Kan feminisme gestopt worden? Wellicht niet. Men probeerde het met man en macht te bestrijden, maar er lijkt geen houden meer aan. Feminisme zal zich blijven verspreiden tot volledige gelijkheid tussen vrouwen en mannen bereikt is. **zij-kant** draagt hiertoe bij. Tijdens Internationale Mannendag roepen we daarom mannen op: word feminist! Want in onze strijd voor gelijkheid zijn vrouwen en mannen immers elkaars bondgenoten.

Omdat niet alle virussen even onschuldig zijn als het feminismevirus, kan je je maar beter beschermen deze winter. Daarom geeft zij-kant een uniseks pakket met een warme muts en sjaal weg. Like, deel of retweet tot 24 november 2013 ons statement "Ik ben feminist m/v" op Facebook en Twitter en maak zo kans op ons winterpakketje.

Lees ook onze opiniestukken over Internationale Mannendag (2011 en 2012).

Internationale mannendag 2013

De Internationale Vrouwendag, die wereldwijd op 8 maart wordt gevierd, bestaat al meer dan 100 jaar. De Vlaamse Vrouwendag, die traditioneel plaats heeft op 11 november en elk jaar in een andere Vlaamse stad wordt georganiseerd, viert dit jaar haar 41ste verjaardag in Oostende.

Maar wist je dat er ook een Internationale Mannendag is op 19 november? Het initiatief is in 1999 ontstaan in Trinidad en Tobago en wordt gesteund door de Verenigde Naties. International Men's Day (IMD) wordt tegenwoordig in meer dan 50 landen over de hele wereld gevierd, zoals Australië, de Verenigde Staten, Singapore, Jamaica en Hongarije.

De doelstellingen van IMD zijn de volgende:

- Positieve mannelijke rolmodellen promoten: niet beroemde acteurs of sportlui worden in de schijnwerpers gezet, maar wel de gewone man in de straat.
- De positieve bijdrage van mannen aan onze samenleving in de kijker zetten.
- Aandacht hebben voor de gezondheid en het welzijn van mannen.
- De discriminaties waar sommige mannen mee te maken krijgen onder de aandacht brengen.
- Het bevorderen van gendergelijkwaardigheid en het verbeteren van genderrelaties
- Een betere en veiligere wereld creëren waar iedereen kan groeien volgens de eigen mogelijkheden.

Waarom vraagt zij-kant aandacht voor Internationale Mannendag?

Het ouderschap heeft een grote impact op een gezin. Jonge ouders zijn constant op zoek naar een evenwichtige verdeling tussen werk en gezinsleven. Meestal past de moeder haar tijdsbesteding aan. Zo worden de maatregelen die beide verzoenen overwegend door

vrouwen opgenomen. In 2010 was bijvoorbeeld 73% van de werknemers in ouderschapsverlof een vrouw, terwijl de meeste mannen voltijds blijven werken.

De komst van een kind heeft verregaande gevolgen voor de carrière van een vrouw: ze krijgt minder uitdagend werk, mist promotiekansen, gaat deeltijds werken en verdient uiteindelijk gemiddeld 22% minder dan een man. Tegelijkertijd besteedt ze zo'n 8,5 uur meer aan het huishouden dan een man. **zij-kant** wil mannen stimuleren dit onevenwicht recht te zetten, onder andere door vaker deeltijds te gaan werken. Mannen lijken trouwens meer en meer gewonnen voor dit idee. Tussen 2007 en 2011 verdubbelde het aantal vaders in ouderschapsverlof tot 14.454.

Deze evolutie mag nog versterkt en versneld worden. Naast de overheid heeft het bedrijfsleven hierin een grote rol te spelen. Zij moeten omwille van de diversiteit binnen een bedrijf en de bevordering van de werkgelegenheid van mannen en vrouwen beter rekening houden met het ouderschap. **zij-kant** wil dat hierbij ook een keer naar de mannelijke werknemers gekeken wordt.

Mijn papa is op het werk

Hoe kan een bedrijf ervoor zorgen dat mannelijke werknemers een actievere rol in hun gezin spelen? Welke zijn de remmen, wat gaat er goed en wat wordt er reeds toegepast in de bedrijven? Om een antwoord op al die vragen te zoeken organiseren Monica De Coninck, Minister van Werk en Philippe Courard, Staatssecretaris voor Sociale zaken, Gezinnen en Personen met een Handicap, in samenwerking met het Instituut voor Gelijkheid van Vrouwen en Mannen op de Internationale Mannendag de conferentie "Mijn papa is op het werk. Werk en ouderschap verzoenen, een uitdaging voor bedrijven".

Het vaderschap in onze veranderende samenleving zal ook een van de onderwerpen zijn die op 19 november tijdens het Gelijkekansenuurtje: Internationale Mannendag in Leuven belicht zullen worden. Tom Nys (MannenWerk vzw), Marijke Weewauters (het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen), Olivier Vanhaelen (Vaderinstituut vzw), Liliane Versluys (advocate) en Wouter Kersbergen (leraar) debatteren in deze mozaïekvoorstelling over de uitdagingen waarmee de hedendaagse man geconfronteerd wordt.

Internationale mannendag 2012

Mannen zijn in nood!

Vandaag 19 november is het Internationale Mannendag, en ja, men bedoelt het ernstig. Het is dus geen initiatief van jolige liefhebbers van bikinibabes, niet eens bedoeld voor mannen die denken dat het elke dag mannendag is. 'Ook mannen worden gediscrimineerd.'

© Wouter Van Vooren

Internationale Mannendag bestaat al sinds 1999. Vera Claes van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen was de eerste die de dag vorig jaar kenbaar maakte in België. Toen was het nog een vermelding in een opiniestuk naar aanleiding van Nationale Vrouwendag. Vandaag organiseert het IGVM de conferentie 'Mijn papa is op het werk'. "We willen het bedrijfsleven aansporen om meer rekening te houden met alle werknemers met kinderen in plaats van vooral de moeders", aldus Claes. Vera Claes is overtuigd van de urgentie van een Internationale Mannendag. "Mannen zijn in nood", zegt ze. "Uit onderzoek van het IGVM blijkt dat hun levensverwachting lager ligt dan die van vrouwen, 77 jaar voor mannen tegenover 82 jaar voor vrouwen. Op hun twintigste hebben jongens vier keer meer kans om te overlijden dan meisjes; 69 procent van de verkeersongevallen wordt veroorzaakt door mannen, bij de dodelijke ongevallen is 75 procent een man; 13 procent van verkrachtingsslachtoffers zijn mannen die door andere mannen worden verkracht; 72 procent van de zelfdoders zijn mannen." Ook mannen krijgen te maken met discriminatie, stelt Vera Claes. "Volgens de cijfers worden mannen minder gemakkelijk aanvaard in de zorgsector waar vrouwen duidelijk in de meerderheid zijn. Ook in het onderwijs zijn mannen ondervertegenwoordigd. In echtscheidingszaken worden mannen in het toewijzen van de kinderen nog te vaak benadeeld door rechters die ervan uitgaan dat kinderen beter af zijn bij hun moeder. Het aantal vaders dat ouderschapsverlof opnam

verdubbelde tussen 2007 en 2011. Toch ontmoedigt men op de werkvloer mannen die deeltijds willen werken om voor de kinderen te zorgen. De zorgvader wordt nog steeds als een watje gezien, wat de drempel veel groter maakt. Dat maakt het voor vaders die willen zorgen erg moeilijk. “Vandaag is het nog al te vaak de moeder die een stap terugzet voor de kinderen. Maar de combinatie werk en gezin is niet alleen een vrouwenzaak, maar een zaak van vrouwen én mannen. Dat moet worden opengetrokken. We moeten nadenken over de vraag hoe bedrijven mannen kunnen aanmoedigen om een actievere rol in hun gezin te spelen.”

Bondgenoten

© Wouter Van Vooren

Wie de url www.mannendag.be intikt op internet, belandt vreemd genoeg op een pagina van **zij-kant** die over de Internationale Mannendag gaat. Dat uitgerekend de vrouwenbeweging zich aan de zijde van de mannen schaart, is minder bizar dan het lijkt, vindt Claes. “Als feministe streef ik naar een grotere gelijkheid, ook voor mannen. Alle grote successen die de beweging de voorbije 25 jaar heeft geboekt, werden dan wel bepleit door vrouwen, maar waren er niet gekomen zonder de steun van mannelijke bondgenoten. Het is niet meer dan eerlijk dat de vrouwenbeweging mannen steunt als er voor hen regelingen nodig blijken. Mannen en vrouwen moeten partners zijn, elkaar bevechten is niet meer van deze tijd. Wat uiteraard niet betekent dat we niet zullen blijven sensibiliseren naar vrouwen toe. Als uit cijfers blijkt dat negen op de tien slachtoffers van partnergeweld vrouwen zijn, dan moeten we daar op blijven werken. Alleen mogen we niet vergeten dat één op de tien een man is, en dat dat ook niet niets is.” Discriminatie onder de aandacht brengen is niet de enige doelstelling van Internationale Mannendag. Op de website van International Men’s Day staan ook objectieven als meer aandacht voor de gezondheid en het welzijn van mannen, het bevorderen van de gelijkwaardigheid en de relaties tussen de geslachten, en de focus op positieve mannelijke rolmodellen. Nieuw is

mannendag niet. Sinds de jaren zestig gingen er mannenstemmen op om naar analogie met Vrouwendag een Mannendag te organiseren. Omdat ze er ook recht op hadden, omdat ze hun verwezenlijkingen ook in de verf wilden zetten. Hier en daar vierden mannenorganisaties hun eigen dag op 23 februari, twee weken voor 8 maart, Internationale Vrouwendag. In 1994 deed de Amerikaanse professor Mannenstudies, Thomas Oaster, een eerste poging tot het officialiseren van mannendag. Maar het lukte hem niet om internationale ruchtbaarheid te krijgen. Verenigingen en groepen vonden elkaar niet over de grenzen heen, en het initiatief liep een jaar later uit op een sisser.

Cricketrivalen

Dat er toch een draagvlak was voor mannen en hun noden, bleek uit het enthousiasme waarmee in 1999 op 19 november International Men's Day werd ingevoerd op de eilandennatie Trinidad en Tobago. De man achter het idee is Jerome Teelucksingh, een geschiedenisprofessor die vond dat er meer mannelijke rolmodellen nodig waren waar jonge mannen zich aan kunnen spiegelen. Omdat hij zijn eigen vader als een belangrijk rolmodel had ervaren koos hij diens verjaardag als datum. De Unesco steunde het initiatief, wat uiteindelijk heeft geleid tot een vaste datum. Eens dat was bepaald en de dag succesvol bleek, vond het initiatief snel navolging in Jamaica (in 2001) en Australië (in 2003). India sprong in 2007 op de trein, al bleek de nobele reden in eerste instantie te zijn dat cricketrivalen Australië en Jamaica, Trinidad en Tobago al meededen. In China wordt de dag mee gepromoot door magazines als Men's Health, FHM en Esquire, en was er afgelopen jaar oproer rond de vraag of mannen ook een halve dag vrij kregen van hun werkgever, net zoals vrouwen op Internationale Vrouwendag. Welke acties men voert, wordt ingevuld door de deelnemende organisaties per land. In Australië wordt bijvoorbeeld nauw samengewerkt met de vaderorganisatie Dads4Kids. In België blijft Internationale Mannendag voorlopig nog kleinschalig. Naast de conferentie op het ministerie voor Tewerkstelling organiseert de provincie Vlaams-Brabant in het Provinciehuis een gelijkekansenuurtje waar onder meer advocate Liliane Versluys een uiteenzetting zal geven over juridische knelpunten in relaties. Tom Nys van vzw Mannenwerk zal het hebben over hoe jongens mannelijke rolmodellen nodig hebben om op te groeien tot rijpe volwassenen. Het is ook Nys die de Belgische website www.internationalemannendag.beregistreerde. Vera Claes: "Het is nog pril maar het is een begin. We hebben die Vrouwendagen en Mannendagen nodig, maar uiteindelijk zou elke dag van het jaar een vrouwen- én mannendag moeten worden."

Interview met Vera Claes, nationaal secretaris van zij-kant en voorzitter van de raad van bestuur van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen (IGVM), naar aanleiding van Internationale Mannendag (De Morgen, 19 november 2012).

Internationale mannendag 2011

Zoals een Vrouwendag nodig blijft, is ook een Mannendag van doen, vindt Vera Claes, nationaal secretaris van zij-kant. Tot het moment dat élke dag zowel mannen- als vrouwendag is.

Ik heb er al zo'n 20 Vrouwendagen opzitten, elk jaar op 11 november. Ook op de Internationale Vrouwendag van 8 maart ben ik telkens van de partij voor een of andere actie waarmee we de genderongelijkheid op internationaal niveau onder de aandacht brengen. En bijna elk jaar komt de vraag terug: 'Is dat nu nog nodig, zo'n Vrouwendag?' Want hebben vrouwen niet dezelfde rechten en plichten? Zijn ze nu nog altijd achtergesteld, gediscrimineerd, onderbetaald en vaker slachtoffer van geweld en eerroof? En als zo'n vrouwendag nodig is, hebben we dan ook geen mannendag vandoen?

In het buitenland is die er wel. Op internationaal niveau wordt sedert 1999 op 19 november een 'International Men's Day' georganiseerd, een initiatief dat voor het eerst het daglicht zag in Trinidad en Tobago en gesteund wordt door de VN. Dit geografisch beperkte initiatief krijgt nu navolging in ongeveer 60 landen, inclusief een bescheiden tak in Vlaanderen.

En ja, er is wel iets voor te zeggen, zo'n mannendag. Uit onderzoek van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen (IGVM) blijkt dat een niet onaanzienlijk deel van onze mannelijke bevolking ook te maken krijgt met een of andere vorm van partnergeweld, het thema van deze 40ste Vrouwendag. Niet minder dan 10,5 procent van de mannen die aan het onderzoek deelnamen, verklaarden dat zij gedurende de afgelopen 12 maanden voor het onderzoek minimum één daad van geweld hadden moeten ondergaan, feiten gepleegd door hun partner of ex-partner. Dat is nog altijd veel minder dan de 14,9 procent vrouwelijke slachtoffers, maar meer dan een op tien is niet niks. Meer algemeen zijn mannen vaker het slachtoffer van verbaal geweld en van slagen en klappen en worden ze ongeveer even vaak geconfronteerd met intimidaties. Bij vrouwelijke slachtoffers gaat het evenwel vaker over partnergeweld in zich herhalende geweldsituaties, terwijl mannelijke slachtoffers vaker getuigen van eenmalige gebeurtenissen met een onbekende dader, dus buiten de reguliere relatie. Opmerkelijk is ook de vaststelling dat mannen zowel in de hoedanigheid van dader als van slachtoffer vaker betrokken zijn bij geweld in de openbare ruimte. Psychologisch geweld is voor beiden meer frequent en hier is nauwelijks onderscheid naar geslacht op te merken.

Ook ik ken ze, mannen bij wie het 'onder de sloef liggen' pijnlijk letterlijk mag genomen worden, met alle gevolgen van dien. Bovendien blijkt onderrapportering bij mannen een groter probleem. Nog geen 10 procent van de mannelijke slachtoffers uit het onderzoek deed aangifte bij de politie. Het beeld van 'de geslagen man' roept toch al snel een sukkelachtig wezen op dat er niet in lukt zijn eigen mannelijkheid te verdedigen.

Als vrouwenbeweging voeren we al enkele jaren sensibiliseringscampagnes tegen partnergeweld, en telkens luidt de boodschap: 'Laat het er niet bij, zorg dat het geweld niet escaleert, zoek hulp, doe aangifte'. Die aanbeveling wordt, zo tonen de politionele statistieken, stilaan door meer en meer vrouwen opgevolgd. De drempel om aangifte te doen, lijkt minder hoog en dat is een goede zaak. Zo kan het geweld tijdig worden aangepakt en hopelijk een halt worden toegeroepen. Voor mannen ligt dit blijkbaar toch nog anders en is de schaamte groter dan de behoefte om actie te ondernemen.

Een heuse mannendag zou nog nuttig kunnen zijn om enkele andere ongelijkheden aan te kaarten. Het blijft een hardnekkig feit dat vrouwen wekelijks gemiddeld 8,5 uur langer in het huishouden werken dan hun mannelijke partners. En uit onze jaarlijkse Equal Pay Day-statistieken blijkt onomstreden dat vrouwen nog altijd per maand 23 procent minder verdienen. Dit wil niet zeggen dat we op een mannendag onze liefste partners moeten leren strijken en de was sorteren, maar wel dat de tijd van werk en ontspanning meer gelijk moet verdeeld worden. Sensibilisatie naar mannen is hierover ook nodig.

In het rapport Vrouwen en mannen in België van het IGVM, dat begin volgend jaar wordt gepubliceerd, komen nog wel enkele andere ongelijkheden aan de oppervlakte. Zo is het opleidingsniveau bij de generatie 25 tot 34 jaar duidelijk in het voordeel van jonge vrouwen: maar liefst 49 procent van de vrouwen tussen 25 en 34 jaar is hoger opgeleid tegenover 38 procent van de mannen uit die leeftijdscategorie. Maar dat vertaalt zich nog onvoldoende op de werkvloer. Vaderschapsverlof en ouderschapsverlof voor mannen worden op de arbeidsmarkt minder makkelijk aanvaard.

Ben ik als notoire feministe nu plotseling de voorvechter geworden voor meer mannenrechten? Ja, als het over de gelijke verdeling van zorg en job gaat, over evenwaardige opleiding en loon, over het recht je kinderen op te voeden en tijd met hen door te brengen. Kortom, over het doorbreken van clichés over vrouwen én mannen.

Zolang de politiek, de rechterlijke macht en de academische wereld in de praktijk mannenbastions blijven, zijn er 'vrouwendagen' nodig. Maar ik hoop geen 20 jaar meer te moeten wachten tot elke dag van het jaar een vrouwen- én mannendag wordt.

*Vera Claes is nationaal secretaris van **zij-kant**, de progressieve vrouwenbeweging, en voorzitter van de raad van bestuur van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen.*

Dit opiniestuk verscheen op 9 november 2011 in De Morgen.